

Nekünk a házasság beteljesedés volt

Barátommal ülök a számunkra már csak Dombszögnek maradó Körös étteremben. Szombat este van. Meglehetősen népes vendégség telepedett le a munkás hétköznapiokon csaknem üresen kongó tágas terem asztalaihoz.

A fiatal felszolgáló már ismeri ízlésünket: szürkebarátot hoz asztalunkhoz.

- Ez van – szólal meg asztaltársam.
- Ez volt – válaszolok lakonikusan.

Ki tudja, jó –e vagy sajnálni, szánni való?

Ivócimborám elmosolyodik, és olyan mozdulattal nyúl a pohár után, mintha legyintene valamire.

Tudod – felhajt egy keveset, nyelvével csettint hozzá – mikor mi fiatalok voltunk, annyit éltünk az életből, ami nem okozott csömört. – S aztán elindult mesélő kedve, ömlött belőle a szó, mint Körös árja. – Mikor elhatároztam, hogy tanító leszek, mindent feltettem erre a lapra. Teljesen arra összpontosítottam erőt, szorgalmat, képességet. Apám nyugdíjából, ami nagyon kicsi volt, nem akartam ellopni, elherdálni egy krajcárt sem. A tandíjkezdvezmény ellenére is csaknem gazdasági csődöt jelentettem, hogy tanultam és nem cselédje lettem mondták is apámnak: ugyan mit akarsz, hogy urat nevelsz a fiadból?

Igazad van. Nagyon nehéz idők voltak.

De volt benne olyan, ami megedzett. Soha nem fért volna képemre, hogy a szüleim nélkülözzenek. Ez erkölcsi kérdés volt számomra. Itt kezdődött az, hogy ember vagyok. Tanítói oklevéllel értem haza és állást kaptam, mikor állásnélküli diplomások még alkalmi munkához sem jutottak.

Tizenkilenc éves voltam, és száz pengő havi fizetésem volt. Tudod, mit jelentett az? Akkor száz pengő!

Akkor lettem kezdő lány-ügyekben is. Az felváltotta a diákkori tanulás nagy erőfeszítését. Felnőtt fejjel mesevilág lett körülöttem: szerelem. Nem sex, hanem szerelem, amit Petőfi, Juhász Gyula, Babits plántált a lélekbe, és olyan volt, amilyenek ők mutatták. Munka és szerelem, álom és élet közt lebegtem.

Sose felejttem el május elsejét, mikor az első szerenádöt adtam. Csodálatos szép orgonacsokor májuszfat vittem Katának. Éjfél felé az öreg Dógi Sanyi negyedmagával jött velem. Olyan furcsa érzés volt, mintha lopni indultam volna. Tudtam, hogy

kitudódik, mégis csináltam. Az egész a szilveszteri bálon indult. Már azóta éledezett a tűz. Hallottam saját szívverésemet a torkomban. Úgy játszott a banda, hogy elállt a szívverésem:

„Páros csillag az ég alján.

Egyik fényes, másik halvány...”

Mire a végére értek már megnyugodtam. Olyan érzés fogott el, mint mikor gyermekkoromban édesanyám hangját hallottam a virágoskertben, mert mindig dalolt, mikor dolgozott. Az ablak nyitva volt, míg az új dalba kezdtek, pillanatnyi szünet volt, halk mocogás hallatszott ki, talán inkább éreztem, mint hallottam. Akkor már Kata nótáját ríkatta a prímás lehelet finoman:

„Mindenkinek azt ajánlom,

Szerelemnél szebb az álom,

Mert az álom nyugalom,

A szerelem szívfájdalom.”

Már dúdolni is kedvem volt. A következő az én kedvenc nótám volt:

„Imádság már az is, ha szemedbe nézek...”

Még nem értünk a végére, amikor a sötét szobában gyufa lobbant és ívet írt a függöny mögött, majd kialudt, mint egy hulló csillag. Sanyi a búcsúzóba kezdett. Lavotta közismert, kedves dalába. Láttam, hogy mozdul a függöny és egy kéz egy szál nefelejcsset nyújtott köszönetként.

Bódítóan szép éjszaka volt. Egyszerűen nem tudtam hazamenni, nem kívántam aludni. Árvizes erők dagadtak a szívemben, lelkemben. Felbolyongtam a Körös- hídra, és sokáig néztem a vízben fürdő holdat. Hallottam, hogy az egy órát elverte a toronyban. Még kettőkor is ott bámultam, a toronyór kürtölése ébresztett a valóra. A nefelejcsset beleeresztettem a Körösbe és néztem, hogy sodorja el az ár. Még azt is bebeszéltem magamnak, hogy ettől az egy szál virágtól, a Köröstől a Fekete-tengerig az egész víztömeg illatossá válik. És ebben a csodálatos önkívületben éltem. Persze nem voltunk sülve-főve együtt. Hónapokig sem találkoztunk sokszor.

Névnapjára egy gyönyörű könyvet és tizenhét szál fehér szegfűt vittem ajándékba. Mikor kikísért, újból megköszönte az ajándékot és megkérdezte, mivel viszonzhatja. Magamhoz öleltem, és megcsókoltam. Engedte, de aztán úgy beszaladt, hogy még vissza se köszönt. Ez volt a mi mátkacsókunk.

Eljegyzésünkkel mesélte el anyósom, hogy nem tudja, mi volt Katával névnapján. Beszaladt sírva és odabújt hozzá. Hiába faggatta, nem szólt semmit.

Évekig vártunk. Kata végzett a képzővel. Mennyi levelet megírtunk. Most is megvannak selyemszalaggal átkötve. Mikor nagyon magányosak vagyunk, olvassunk belőlük.

Mikor megesküdtünk, testben-lélekben egészségesen lettünk házastársak. Hosszú évekig tanítottunk tanyán, a falutól legtávolabbi iskolában. Mi nem égtünk ki, nem untuk meg egymást. Nekünk a házasság beteljesedés, boldogság, igazi egymásra találás volt. Kata minden nap meghódított. Született három gyermekünk. Ő minden szülés után megszépült.

Aztán nagyon nehéz idők következtek. Háború. Évekig távol egymástól. A háború után sokat nélkülöztünk. Nem okoltunk senkit érte. Türelemmel viselte feleségem, hogy régi ruháit átalakítva kapott csak újat. Mikor fiunk az egyetemre került, az én télikabátomat fordítottuk ki és az lett az új.

Így történt. Nem voltunk szentek, se mártírok, se mintaemberek, csak emberek! Életünket újból és újból leélnénk így, mert napfénye és borúja mind a lelkünkbe, szívünkbe eresztette magát, kitéphetetlenül. Volt mikor mehettem volna feljebb is, mert nyitva volt az út, de itt maradtam. Csak itt tudtunk ilyenek maradni.

A Vezető rázta a kulcsomót, jelezve, hogy záróra.

Lépkedtünk csendben. Barátom dúdolni kezdett. Én meg az emlékek közt keresgéltem, és megtaláltam az övével iker életemet.